

2009-06-29

Värmepumpsanläggningar

För utvinning av energi ur berg, mark, ytvatten eller grundvatten med en uttagen effekt mindre än 100 kW.

Anmälningssplikt eller tillståndsplikt

Om du avser att installera en värmepumpsanläggning för utvinning av energi ur berg, mark, ytvatten eller grundvatten ska du skriftligen skicka in en anmälan till miljö- och byggnämnden, minst 4 veckor innan arbetet påbörjas. Miljö- och byggkontoret tillhandahåller blanketter för anmälan enligt miljöbalken.

Om anläggningen är på mer än 100 kW uttagen effekt gäller speciella regler, kontakta då miljö- och byggkontoret för mer information.

Vilket är syftet

Syftet är att miljö- och byggnämnden ska få information om installationen och därmed ges möjlighet att meddela försiktighetsmått i förväg, till exempel när det gäller placering av borrhål eller värmeslinga samt val av köldmedium och köldbärarvätska. Detta för att förhindra att värmepumpsanläggningar ger olägenheter för människors hälsa eller miljön, till exempel genom förorenat dricksvatten eller avsänkta brunnar. Miljö- och byggnämnden lämnar ett skriftligt beslut i vilket det framgår vilka försiktighetsmått som skall iaktas i samband med installationen.

På vissa platser kan värmepumpsanläggningar trots planerade skyddsåtgärder inte inrättas, utan att det uppstår en oacceptabel risk för olägenheter för människors hälsa eller miljön. Nämnden har i sådana fall möjlighet att förbjuda att anläggningen kommer till stånd. Exempel på platser kan vara inom kommunala skyddsområden för vattentäkter eller i närheten av vattentäkter som omfattas av livsmedelsverkets föreskrift om dricksvatten (SLVFS 2001:30).

Ytterligare information

För ytterligare information om värmepumpar och tillvägagångssätt vid installationen se till exempel följande länkar www.energimyndigheten.se (Energimyndigheten), www.svepinfo.se (Svenska värmepumpsföreningen), www.geotec.se (Svenska brunsborreres branschorganisation).

Avgift

Miljö- och byggnämnden tar ut en fast avgift om 1400 kr för handläggning av en anmälan om värmepumpsinstallation, enligt taxa antagen av kommunfullmäktige den 24 februari 2009 (Dnr ks2008/0608 § 20).

Försiktighetsåtgärder

Skyddsavstånd och placering

- Minst **30 meter** till enskilda vattentäcker vid borrhning av bergvärme.
- Minst **30 meter** från enskilda vattentäcker vid anläggande av jordvärme.
- Minst **20 meter** till andra energihål vid borrhning av bergvärme.
- Grävning eller borrhning bör inte ske i närheten av befintliga enskilda avloppsanläggningar.
- Tillräckligt avstånd till grannfastighetens tomtgräns bör hållas för att inte riskera att verkningsgraden i anläggningen försämras om grannen installerar en värmepumpsanläggning, avstånd mellan borrhåll bör vara 20-25 meter och minst 1,5 meter mellan köldbärarslingor i ytjordvärmeanläggning.
- Förebyggande åtgärder kan behöva vidtas att inte utsätta grannfastigheter för skada av vibrationer eller dylikt.
- Som sökande har du en skyldighet att ta reda på eventuella el, tele, vatten och avloppsledningar finns innan borrhning eller grävning påbörjas

Värmepumpar och köldmedier

- Det råder förbud mot användning av CFC och nyinstallation av HCFC som köldmedium i värmepumpar. För befintliga anläggningar med HCFC (ex R22) gäller förbud mot påfyllning. Vid nyinstallation skall icke klorerade köldmedier, d.v.s. HFC användas.
- För enhetsaggregat över 3 kg köldmedium gäller alltid att installationskontroll ska utföras av ackrediterat kontrollorgan samt en återkommande kontroll ska ske minst en gång per år.
- Åtgärder som förutsätter ingrepp i köldmediesystemet eller i anordningar som kan påverka köldmediesystemets funktion får endast utföras av ackrediterat kontrollorgan.
- På stationära enhetsaggregat med högst 3 kg köldmedium får åtgärder som förutsätter ingrepp i köldmediesystemet som påverkar kretsens funktion endast utföras av person med certifierad kompetens.

Köldbärarkretsen och dess utförande

- Köldbärarkretsen ska vara tillverkad i polyeten (PEM) eller minst likvärdig kvalitet så att den klarar infrysning utan att spricka.
- Borrhålslock skall vara tättslutande för att förhindra att ytvatten kan tränga ner i borrhålet.
- Som frostskyddsmedel kan bioetanol med högst 10% halt av denatureringsmedel användas.
- Värmepumpen ska vara utrustad med tryckvakt vid anläggande i närheten av enskilda vattenbrunnar.
- Köldbärarkretsen ska vara dimensionerad för tryck av 1,5 ggr driftstrycket, dock minst 600 kPa. Krav ställs på täthetsprovning innan anläggningen tas i bruk samt efter eventuell reparation.
- Borrhning, utformning av brunnen samt kollektorsättning ska utföras i enlighet med NORMBRUNN -07, framtagen av Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) på uppdrag av branschorganisationer inom brunnsborrning och värmepumpar.
- Vid installation av jordvärmeanläggning bör ett plast- eller märkband förläggas i rörgraven ovan kollektorslangen. Detta för att förhindra skador vid eventuella framtida markarbeten. En karta ska alltid upprättas efter grävningsarbetet som anger exakta läget för slingan.
- I samband med borrhning ska borrhkax omhändertas på sådant sätt att det inte uppkommer skador på kommunala avloppsnätet inom planlagda områden eller medför påverkan på närliggande vattentäcker eller vattendrag.